

حکیم عمر خیام در سال 429 یا 420 هجری در نیشابور به دنیا آمد و در سال 517 یا 526 در همان شهر چشم از جهان فرو بست . خیام ریاضیدانی بزرگ ، منجمی مبتکر و شاعری بی مانند بود . اگر چه خیام را با رباعیات نغزش می شناسند لیکن او از بزرگترین ریاضیدانان هزاره بعد از میلاد است . کتاب جبر او حاوی حل هندسی و جبری معادلات درجه دوم و طبقه بندی معادلات درجه سوم است . بسط دو جمله ای $(a+b)^n$ از جمله کار های او است جالبترین کار خیام اصلاح تقویم است . این تقویم که به نام تقویم جلالی و یا تقویم ملکی معروف است ، نسبت به تقویمی که تا پنج قرن بعد در اروپا اصلاح و رایج شد (تقویم گریگوری) کاملتر است . مثلث پاسکال خیام از شاهکار های محاسبات عددی است .

از خیام دوازده اثر علمی و فلسفی به جای مانده است . مهمترین اثر او در جبر (رساله فی البراهین الجبر والمقابله) است که ترجمه آن در سال 1230/1851 با زبان فرانسوی در پاریس منتشر شد . ترجمه ی فارسی این اثر در سال 1339 شمسی توسط مرحوم دکتر غلامحسین مصاحب تحت عنوان حکیم عمر خیام ، به عنوان عالم جبر در ایران چاپ و منتشر شد . خیام رساله ای در شرح مشکلات کتاب اصول اقلیدس ، و نیز رساله ای در باب وزن حجمی اجسام ، ... نوشته است . رباعیات خیام نیز با شهره ی جهانی نیاز به معرفی ندارد .